

Határidők az eljárásokban,
a Kúria kifogás alapján indult
eljárásokban hozott új döntései
... és néhány vitás kérdés

Dr. Csőke Andrea

Anyagi jogi határidő

Polgári Törvénykönyv:

- 8:3. § [A határidők számítása]
- (1) A jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására napokban megállapított határidőbe a kezdőnapot nem kell beleszámítani.
- (2) A hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak. Ha ilyen nap az utolsó hónapban nincs, a határidő a hónap utolsó napján jár le.
- (3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.
- (4) A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be.

Eljárásjogi határidő – I.

Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.)

146. § [A határidő számítása]

- (1) A határidőket órák, napok, munkanapok, hónapok vagy évek szerint kell számítani.
- (3) **A napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe a kezdőnap nem számít bele.** Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény esik.
- (4) **A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárathónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.**
- (5) **Ha a határidő lejárt munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.**
- (6) A napokban, munkanapokban, hónapokban vagy években megállapított határidő az utolsó nap végével jár le, a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére és a bíróság előtt teljesítendő cselekményre megállapított határidő azonban már a hivatali idő végével lejár. Az órákban megállapított határidő az utolsó óra leteltével jár le, ha azonban az utolsó óra munkaszüneti napon, vagy a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére, illetve a bíróság előtt teljesítendő cselekményre megállapított határidő a hivatali idő végét követően telne le, a határidő a következő munkanapon, a hivatali idő kezdetét követő első óra leteltével jár le.

Eljárásjogi határidő II.

Pp.149. § [A mulasztás, a mulasztás jogkövetkezményei]

- (4) A napokban, munkanapokban, hónapokban vagy években megállapított határidő elmulasztásának következményeit - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - **nem lehet alkalmazni, ha a bíróságnak címzett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján a bíróság címére ajánlott küldeményként postára adták.**

Határidőszámítás – csődeljárás és felszámolási eljárás közös szabály

- A **megindult** eljárásokban a bíróság felé teljesítendő beadványok – **eljárásjogi határidő**
- Ilyen a **kifogás** is – lásd 2/2015- PJE jogegységi határozat (**eljárásjogi határidő**)
- De! – **keresetlevél benyújtási határidő (Cstv. 40.§) – anyagi jogi határidő**
 - 4/2003. PJE – anyagi jogi-eljárásjogi határidő megkülönböztetése

Határidőszámítás - csődeljárás

1./ A Kúria döntése – **Gfv. X.30.427/2010/9**: “a hitelezőnek, amennyiben ilyen minőségben a csődeljárásban részt akar venni, a nyilvántartásba vételi díjat a 30 napos határidőn belül be is kell fizetnie.”

2./Cstv. 10.§ (1) g) pont– “a követelésbejelentési határidő elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye” (2018. január 1-től)

A mulasztást kimenteni tehát nem lehet, de vajon az utolsó napon postára lehet-e adni –a Pp. 149. § (4) bekezdése szerint – a vagyonfelügyelő részére a küldeményt?

Lehet-e a bank felé **a végső benyújtási határidő után rendelkezni a pénzösszeg átutalásáról, ami csak a következő (31.) napon érkezik meg a vagyonfelügyelő számlájára?**

Határidőszámítás - felszámolás

- 1) a felszámolási kérelem benyújtása előtti levelezés – Cstv. 27. § (2) bekezdés a) ponthoz – a Cstv. szerinti határidőszámítás
- 2) a fizetéseképtelenség vizsgálata időszakában a bíróság részére teljesítendő cselekmények – eljárásjogi határidő
- 3) a felszámolás megindulása után
 - a) a bíróság felé teljesítendő cselekmények – eljárásjogi határidő
 - b) a felszámoló felé teljesítendő cselekmények - **anyagi jogi határidő**

A felszámoló felé teljesítendő cselekmények határideje I.

Hitelezői igény

- korábbi Gfv.VII.30.310/2013/110 – eljárásjogi határidőnek tekintette a bejelentési határidőt
- Gfv.VII.30.201/2018/4. – bejelentési határidő
 - **ANYAGI JOGI HATÁRIDŐ**
- Gfv.VII.30.468/2018/5. – nyilvántartásba vételi díj befizetési határidő – **ANYAGI JOGI HATÁRIDŐ**

Hitelezői igény bejelentési határidő - Gfv.VII.30.201/2018/4.

„a **hitelezői igénybejelentés** a követelés, a hitelezőt megillető alanyi jog érvényesítését jelenti, az igénybejelentési határidő – a jogintézmény természeténél fogva – **anyagi jogi határidőnek** minősül.”

„a Cstv. 6. § (3) bekezdése a felszámolási eljárásban is megfelelően alkalmazni rendeli az rPp. szabályait, ez a rendelkezés azonban csak az eljárási kérdésekre, tehát alapvetően **a felszámolási eljárásnak a bíróság előtti szakaszára vonatkozik.**”

„A hitelezői igénybejelentési határidő számítása során ezért az rPp. szabályai nem alkalmazhatóak. E vonatkozásban a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:3. §-át kell alapul venni. E szabály az rPp. 105. § (4) bekezdéséhez [Pp. 149.§ (4) bekezdés] hasonló rendelkezést nem tartalmaz. A hitelezői igénybejelentésnek ezért legkésőbb a 180 napos igénybejelentési határidő lejártáig meg kell érkeznie a felszámolóhoz. A határidő elmulasztásának következményei alól a hitelezőt nem mentesíti az, hogy az igénybejelentését a határidő utolsó napján postára adta.”

Ez az értelmezés vonatkozik a 40 és a 180 napra is!

Nyilvántartásba vételi díj befizetése - Gfv.VII.30.468/2018/5.

- „a hitelezővé válás két feltétele – a felszámolóhoz történő bejelentkezés és a nyilvántartásba vételi díj befizetése – teljesítésére előírt határidő értelmezése csak **egységesen** történhet”
- „nemcsak a hitelezői igény bejelentésének, hanem a hozzá kapcsolódó nyilvántartásba vételi díj befizetésének is meg kell történnie a határidőn belül, azaz a díjnak meg kell érkeznie a gazdasági hivatal számlájára.”

„a 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet 5.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a pénzforgalmi szolgáltató meghatározza a munkanapon belül azt a kezdő és záró időpontot, amelyek között a fizetési megbízásokat átveszi; ezen belül meghatározza azt a **végső benyújtási határidőt, ameddig az átvett fizetési megbízások teljesítéséből rá háruló feladatokat** – ha az ügyfél későbbi határidőt nem jelöl meg vagy törvény és e rendelet eltérően nem rendelkezik – **a tárgynapon teljesíti**. A végső benyújtási határidő és a záró időpont között átvett fizetési megbízások, valamint a nem munkanapon beérkezett fizetési megbízások teljesítéséből rá háruló feladatokat – ha az ügyfél későbbi határidőt nem jelöl meg vagy e rendelet eltérően nem rendelkezik – a pénzforgalmi szolgáltató legkésőbb a következő munkanapon teljesíti.”

„E szabály értelmében, ha a hitelező az utolsó napon, **a végső benyújtási határidőt megelőzően** benyújtja a fizetési megbízást, akkor a bank azt még a tárgynapon teljesíti. Ha erre esetlegesen a bank hibájából nem kerül sor, a felszámolási eljárásban ilyenkor is úgy kell tekinteni, hogy a hitelezővé válás egyik feltétele csak határidőn túl került teljesítésre. A hitelező ilyen esetben a bankkal szemben kártérítési igényvel léphet fel, ha ennek feltételei egyébként fennállnak.”

Következtetés:

A csődeljárásban és a felszámolási eljárásban is a fizetéseképtelenségi szakértő (vagyonfelügyelő/felszámoló) részére bejelentendő követelések esetén a határidő

- ANYAGI JOGI HATÁRIDŐ

A nyilvántartásba vételi díj befizetésére rendelkezésre álló határidő

ANYAGI JOGI HATÁRIDŐ

Anyagi jogi határidő problémája

Hogyan lehet a vagyonfelügyelő/felszámoló részére még határidőn belül megküldeni a hitelezői igénybejelentést?

Cstv. 6.§ (8) A vagyonfelügyelő, az ideiglenes vagyonfelügyelő, a rendkívüli vagyonfelügyelő, a felszámoló, valamint

- a) az adós (az adós vezető tisztségviselője), illetve
- b) a hitelező

közötti kapcsolattartás során a jognyilatkozatok megtétele **írásban** történik, az alakiság megsértésével tett jognyilatkozat hatálytalan.

Ptk. 6:7. § (3) Írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a

- **jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére,**
- a **nyilatkozattevő személyének és**
- a **nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására** alkalmas formában kerül sor.

Határidőben postán, futárral, közvetlenül átadva a fizetésképtelenségi szakértőnek

Vélemény: nem kizárt az **emailben** történő megküldés a csőd- és felszámolási eljárásban (még ha a Ptk. szerinti jognyilatkozatok esetén ezt nem is fogadják el)

Ilyenkor sem fogadható el azonban az emailben a munkaidő végét követően megküldött bejelentés, hiszen biztosítani kell, hogy a címzett még azon a napon értesüljön róla.

A felszámoló felé teljesítendő cselekmények határideje II.

Cstv-ben írt felszámoló felé teljesítendő
határidők szintén ANYAGI JOGI HATÁRIDŐK

Pl. Cstv. 31. § - iratátadás

Cstv. 49/D. § - elszámolás I.

1/2015. PJE – jogegységi eljárás

- A Cstv. zálogtárgyra vonatkozó elszámolási szabálya “a felszámolás kezdő időpontjától lényegében **elkülönített két vagyontömeget egymástól** és a zálogtárgyak értékesítéséből befolyó vételárra, illetve a zálogjoggal nem terhelt vagyonból befolyó összegre **külön elszámolási és kielégítési szabályokat írt elő**”.

Cstv. 49/D. § - elszámolás II.

Kúria - Gfv.VII.30.708/2016/6

- Elkülöníthető-e azoknak a költségeknek a **finanszírozása**, amelyek a zálogtárgyhoz kapcsolódnak azoktól, amelyek a Cstv. 57. § (1) bekezdés a) pontjába sorolandó felszámolási költségnek minősülnek?

1. Ha az adós vagyonában zálogtárgyak is találhatóak, a Cstv. 49/D. § rendelkezései miatt a felszámolás hatálya alá eső vagyont ketté kell választani.
2. A) A zálogtárgyak értékesítése esetén a befolyt vételárakból **egyenként** (a szerződésekben megjelölt zálogtárgyanként) **kell** a zálogjogosultakkal **elszámolni** – levonni a törvény szerint levonandó költségeket (amelyeknek az összegét **ELŐLEGEZTE**), majd a Ptk. szabályai szerint a hitelezői igényeket kielégíteni –,
B) míg a zálogjoggal nem terhelt vagyontárgyakból befolyt vételárból a Cstv. 57. § (1) bekezdése szerint kell kifizetést teljesíteni a hitelezők részére. (A zálogjogosult a ki nem elégített követelése erejéig – az **ELŐLEGEZETT ÖSSZEG TEKINTETÉBEN** – 57.§ (1) bekezdés b) pontos hitelező)

- Jóllehet **egy rangsor** van, a zálogtárgyaknál a költségekre nem ugyanazok a rendelkezések vonatkoznak, mint a zálogjoggal nem terhelt vagyontárgyakra.
- Míg az eljárásban alkalmazandó Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerint a zálogtárgyak csak a zálogtárgyhoz kapcsolódó, meghatározott költségeket viselik (előlegezik),
- addig a zálogjoggal nem terhelt vagyontárgyakból befolyt vételárból kell fedezni az adós megszüntetésének valamennyi költségét a munkabértől a könyvelési díjig, s csak ezt követően van lehetőség a hitelezői igények kifizetésére.

Mindezekre tekintettel – a Cstv. 49/D. § törvényi rendelkezései miatt – **elkülönült vagyonrészeknek** tekintendők egyrészt a zálogtárgyak, másrészt a zálogjoggal nem terhelt vagyontárgyak az adós felszámolás hatálya alá eső vagyonában. (lásd 1/2015 PJE)

A Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerint a zálogtárgyak őrzésére, állagának megóvására, az értékesítésre kifizetett költségek fedezete (az új szabályok szerint az előlegezés fedezete) a zálogtárgy. Miután a Cstv. ezeket a költségeket a zálogjogosultat megelőzően rendeli kiegyenlíteni, ezzel valójában a **zálogjogosulthoz képest alapít kielégítési elsőbbséget** e költségek vonatkozásában a zálogtárgyakból befolyt vételár tekintetében. (A Cstv. 57.§ (1) bekezdés b) pontja szerint e költségeket a zálogjogosult igényelheti, tehát csak **ELŐLEGEZÉSRE** kötelezett – ha van az adósnak más vagyontárgya).

- A zálogtárgyakból majdan levonható költségek vonatkozásában nincs semmilyen törvényi rendelkezés arra nézve, hogy e költségeket **kinek kell előfinanszíroznia**.
- Figyelemmel a fent kifejtett vagyon-elkülönítésre (és a költségek ebből következő elkülönítésére), a **zálogtárgyak kezelése (őrzés, állagmegóvás, értékesítés, stb.) körében keletkezett hiteltartozások nem tartoznak az adós felszámolási költségnek minősülő hiteltartozásai [Cstv. 57. § (2) bekezdés b) pont] közé.**
- A zálogtárgy megőrzésével, állaga megóvásával és az értékesítésével kapcsolatos költségeket az adós pénzeszközeinek hiányában csak hitelből lehet fedezni.

- Ha a felszámolás alatt kötött kölcsönszerződés szerint az adós a kölcsönt (vagy annak egy részét) kifejezetten a zálogtárgyak elkülönült kezelését tartalmazó Cstv. 49/D. § (1) bekezdésében írt **költségek finanszírozására vette fel és ténylegesen arra is használta**, úgy a zálogtárgyhoz kapcsolódó külön elszámolás során a Cstv. 49/D. § (1) bekezdésében írt jogcímen felmerült költségeknek megfelelő összeget a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból le kell vonni, és azt a kölcsönadó igényelheti a zálogtárgyból befolyt vételárból.
- **Miután az elkülönült vagyon részére nyújtotta a kölcsönt, igénye is az elkülönült vagyonnal szemben áll fenn.**

Néhány hasznos javaslat

- Cstv. 40. § szerinti pereknél – ha a felszámoló kifutott már a szubjektív határidőből, akkor a tájékoztatása alapján a hitelező még megindíthatja (lásd (5) bekezdés).
- A felszámolónak csak akkor kell a Cstv. 46.§ (6) bekezdése szerint egyeztetnie, ha a hitelező eleget tett a hitelezővé válás feltételeinek (bejelentkezett és fizetett – kivéve, ha nem kellett nyilvántartásba vételi díjat fizetnie.) (Gfv.VII.30.425/2018/6.)

Tárgyköröztetés

Cstv.33.§ (1a) Ha gazdálkodó szervezet vagyonába tartozó vagyontárgy ismeretlen helyen van, és a gazdálkodó szervezet vezetője a **vagyontárgy fellelhetőségi helyéről nyilatkozni nem tud** vagy a felszámolóval való **együtműködési kötelezettségét nem teljesíti**, a bíróság a **vagyontárgy** fellelhetőségi helyének megállapítása érdekében elrendeli annak **körözését**. Ha a körözés elrendelésének oka megszűnt, a bíróság a körözést visszavonja.

(A 2018. január 1-jét követően közzétett felszámolásokban)

2013. évi LXXXVIII. törvény (Körözési törvény)

- A **felszámoló** bejelenti a bíróságnál, hogy az adós ingó vagyona nem található, vagy az adóssal nem vette fel a kapcsolatot a vezető tisztségviselő, de egyéb adatokból megállapíthatóan az adósnak van olyan vagyontárgya, amelyre körözés adható ki.
- A **felszámolónak kell biztosítania mindazokat az adatokat**, amelyek a Körözési törvény 4. § (2) bekezdés a)-g) pontjaiban szerepel, és amelyekről információval rendelkezik.

- Amennyiben vannak olyan adatok, amelyek alapján a körözés elrendelhető, a bíróságnak **nem fellebbezhető végzéssel** el kell rendelnie a körözést, és a felszámoló által megadott, a Körözési törvény 4.§ (2) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt adatokat a végzésében fel kell tüntetnie.

• V é g z é s

-
- „A ... Törvényszék, mint a ... (név, cím) adós elleni felszámolási eljárást lefolytató bíróság, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33.§ (1a) bekezdése alapján elrendeli az adós **faragott barokk szekrényének** a körözését.
- A szekrény mérete:....., színe.....
- A faragás mintája:.....
- Jellegzetessége:(pl. A bal oldali ajtó belső oldalának felső részén „..... Rendház” tintával írt felirat látható)
- A bíróság csatolja a nyilvántartáshoz a szekrényről rendelkezésre álló fényképet.
- A dolog megtalálása esetén azt a felszámoló szervezet..... Zrt. (cím, telefonszám) részére kell kiadni.
- A szekrényt utoljára az adós székhelyén látták, 2017. december 24-én. A felszámoló 2018. január 15-én történt helyszíni szemléje időpontjában a szekrényt már nem találta ott. A szomszédok elmondása szerint 2017. december 30-án az adós ügyvezetője (név, cím, anyja neve, születési helye és ideje) egy teherautóval elszállította.
- A felszámoló feltételezése szerint a dolog az ügyvezető lakóhelyén, vagy gyermekei lakásában található.
- A körözést a felszámolási eljárást lefolytató bíróság a felszámoló kérelmére rendelte el a Cstv. 33.§ (1a) bekezdése alapján a mai nappal.”

- Ha időközben valamilyen információhoz jut a bíróság (akár a felszámolón keresztül), a rendőrséget erről értesítenie kell.
- Amennyiben a vagyontárgyat megtalálják, úgy azt a nyilvántartásban rögzíteni fogják, és természetesen a felszámolónak is azt be kell jelentenie a bíróság részére, a bíróságnak pedig a **körözést vissza kell vonnia** egy külön nem fellebbezhető végzésben.

A hitelezőknek átadott követelések árazása

- Az eljárás befejezésekor be nem hajtott (és a felszámoló által szerződéssel nem engedményezett) követeléseket a bíróság adja át a hitelezők részére (Cstv. 56.§ (2) bekezdés)
 - De milyen értéken?
- Jelentősége: kezesekkel, jelzálogkötelezettel szembeni fellépés

Megoldási variációk

- 1) A felszámoló határozza meg a be nem hajtott követelés piaci értékét** (vagyonfelosztási javaslatban a 100 értékű követelést 10 %-os értéken javasolja átadni)

Következmény: Ha nem hajtható be, akkor a megjelölt értéken a hitelező kielégítettnek minősül, csak a különbözetre járhat el a kezessel vagy dologi kötelezettel szemben. **De mi van, ha a követelés behajtható?**

Példa: a hitelező igénye 10, a felszámoló javasolja neki átadni a 100 névértékű követelést 10 piaci értéken, így a hitelező teljes mértékben kielégítést kap. A hitelező a követelést rövid határidőn belül behajtja, és nem 10, hanem 100 (a hitelezői igény tízszerese) jut neki

2. A bíróság névértéken adja át a követelést azoknak a hitelezőknek, akik ez ellen nem tiltakoztak.

Következmény: a kezessel, jelzálog kötelezettel szemben nem tud fellépni a hitelező a teljes követelésének kielégítésre érdekében, mert úgy tekintik, hogy a bíróság által átadott követelés névértékében kielégítést kapott.

Példa: A harmadik személy kötelezett vagyontárgyán fennálló zálogjogból való kielégítés érdekében lép fel a hitelező, mert az adós felszámolásában a 100 értékű követelését nem elégítették ki. A felszámolás befejezésekor egy 80 névértékű követelést adott át a bíróság a hitelezőnek.

A perben a zálogkötelezett azzal védekezik, hogy csak 20 erejéig kell tőrnie a zálogtárgyból való kielégítést, mert a 80 erejéig a követelés, mint vagyontárgy átadásával az adós a tartozását kiegyenlítette. A 20-at pedig a zálogkötelezett – a zálogtárgy megmentése érdekében – kifizeti a hitelezőnek.

3. A bíróság **névértéken** osztja szét a követelést a hitelezők között (**mindenki a nyilvántartásba vett hitelezői igénye mértékéig kaphat követelésrészt**), melynek értékét a felszámolási eljárást lefolytató bíróság **0 Ft piaci értéken** határozza meg.

Következmény: a hitelezők a követelésnek csak azt a részét érvényesíthetik – csak addig a névértékig -, amit megkaptak. Nincs tehát olyan helyzet, hogy többhöz jutnának a behajtás során.

Teljes követelésükkel felléphetnek a kezes vagy a dologi kötelezettel szemben

Ha a kezes vagy a dologi kötelezett kielégíti a hitelezőt, igényt tarthat a követelés ráruházására.

Példa: A hitelező egy kezességgel biztosított 100 értékű hitelezői igénye kielégítése fejében a felszámolási eljárást befejező végzésben kap egy harmadik személlyel szemben fennálló követelésből 100 névértékű, 0 Ft piaci értékű követelést.

- a) A hitelező leírhatja a követelést, nem tesz lépést a behajtás érdekében, s ha az behajthatatlanná vált – a kezes megtagadhatja a fizetést (Ptk. 6:426.§)
- b) A hitelező fellép a kezessel szemben – a kezes teljesít és a követelést maga próbálja behajtani (Ptk. 6: 422.§)
- c) A hitelező részben behajt, a kezes csak a különbözetre.

Több követelés hitelezők közötti felosztása

- Megfontolandó lenne a bizalmi vagyonkezelés alkalmazása
- Felszámoló köti meg a bizalmi vagyonkezelővel (ügyvédi iroda) a követelések kezelésére (behajtásra) szerződést, a kedvezményezettek a hitelezők, meghatározott sorrendben és arányban kaphatnának a bizalmi vagyonkezelési szerződés szerint kielégítést.

- Köszönöm a figyelmet!